

Eierskapsmelding

PRINSIPPER FOR EIERSKAPSUTØVELSE I KOMMUNALT HEL- OG
DELEIDE SELSKAP
BAMBLE KOMMUNE

INNHALDSFORTEGNELSE

1.	Innledning.....	4
1.1	Bakgrunn for eierskap.....	4
1.2	Utarbeidelse og revisjon av eierskapsmeldingen	5
2.	Organisering av kommunal virksomhet i selskaper.....	5
2.1	Alternative organisasjonsmodeller.....	5
3.	Selskapsformer og ulike organisasjonsformer	6
3.1	Kommunalt foretak.....	6
3.2	Tidligere §27 samarbeid	6
3.3	Kommunalt oppgavefelleskap.....	6
3.4	Interkommunalt politisk råd	7
3.5	Vertskommunesamarbeid	7
3.6	Interkommunale selskaper (IKS).....	7
3.7	Samvirkeforetak	7
3.8	Aksjeselskap (AS)	8
3.9	Stiftelse	8
4.	Kategorisering av Bamble kommunes eierskap	9
4.1	Tabell over de ulike kategoriene.....	9
4.1	kategori 1.....	9
4.2	kategori 2.....	9
4.3	kategori 3.....	9
5.	Roller	10
5.1	Eier.....	10
5.2	styret.....	10
5.3	Styreleder	10
5.4	Styrets sammensetning	10
5.5	Styrets utøvelse av ansvar	11
5.6	HABILITET.....	11
5.7	DAGLig leder	11
5.8	Kommuneadministrasjonen.....	11
5.9	Kommunedirektøren	12
5.10	Kontrollutvalget	12
6.	Prinsipper for eierstyring i Bamble kommune	13
6.1	kommunen velger selskapsform ut fra mål og behov	13
6.2	SKille mellom skjermet virksomhet og konkurranseutsatt virksomhet.....	13

6.3	Sørge for god kunnskap om eierskap til folkevalgte.....	13
6.4	Utarbeide årlig rapport om selskapene til kommunestyret	13
6.5	Revidere styringsdokumenter og avtaler jevnlig	13
6.6	Holde jevnlige eiermøter	14
6.7	Oppnevne sentrale folkevalgte som representanter i eierorganet	14
6.8	Sørge for bestemmelser om innkallingsfrist til generalforsamlinger og representantskapsmøter.	14
6.9	god sammensetning og kompetanse i styret.....	14
6.10	Vedtøksfeste bruk av valgkomité ved styreutnevnelser	14
6.11	Balansert kjønnsrepresentasjon i styrene	14
6.12	rutiner for å sikre nødvendig kompetanse i selskapsstyrene	15
6.13	Styremedlemmer i morselskapet bør ikke sitte i styrene i datterselskaper	15
6.14	Oppnevne numeriske vararepresentanter	15
6.15	Vurdere og håndtere habilitetsspørsmål	15
6.16	Registrere styreverv i KS styrervervregister	15
6.17	Selskapene bør melde seg inn i en arbeidsgiverorganisasjon	16
6.18	Utarbeide og jevnlig revidere etiske retningslinjer for selskapsdriften	16
6.19	Kontrollutvalget sikres tilstrekkelige rammebetingelser til å utøve sin funksjon	16
7	Oppsummering av styringsmuligheter	17
8	Oversikt over Bamble kommunes eierskap	18
8.1	Bamble kommunes selskaper og målet med eierskapet	19
8.2	Selskaper i kategori 1	19
8.2.1	Skagerak energi as	19
8.2.2	Frier vest as.....	19
8.3	selskap i kategori 2	19
8.3.1	Grenland Havn IKS	19
8.3.2	Greve Biogass AS	19
8.3.3	Grenland vestfold bestiller as	20
8.4	Selskaper i kategori 3	20
8.4.1	E 134 Haukelivegen AS	20
8.4.2	Grep Grenland AS	20
8.4.3	Visit Telemark AS	20
8.4.4	Gea Norvegica Geopark IKS	21
8.4.4	IKA Kongsberg IKS	21
8.4.5	Renovasjon i Grenland IKS (RiG)	21
8.4.6	Vestfold og Telemark revisjon IKS	21
8.4.7	Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS	21
8.4.8	Vekst i Grenland IKS.....	21

8.4.9	Sør- Øst 110 IKS	22
8.4.10	Grenland Brann og Redning IKS	22
8.4.11	Lokal luftkvalitet for Grenland – samarbeid.....	22
8.4.12	Miljøretta helsevern i Grenland - samarbeid	22
8.4.13	Tilsynskontoret for byggesaker (tidligere kommuneloven §27)	22
8.4.14	Tolketjenesten i Grenland (tidligere kommuneloven §28-1b)	23
8.4.15	Geodatasamarbeidet i Grenland – samarbeid	23
8.4.16	Barnevernsvakt (tidligere kommuneloven §27).....	23
8.4.17	IT-samarbeidet i Grenland, itg (tidligere kommuneloven §27).....	23
8.4.18	Grenlandssamarbeidet (tidligere kommuneloven §27)	23
8.4.19	Grenland friluftsråd (tidligere kommuneloven §27)	24
8.4.20	Grenlandskommunenes innkjøpsenhet GKI (tidligere kommuneloven §27)	24
8.4.21	Krisesenteret i Telemark (tidligere kommuneloven §27).....	24
8.4.22	Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning i Telamark (tidligere kommuneloven §27).....	24
8.4.23	Veterinærvakt i Grenland.....	25
8.4.24	Overgrepsmottaket i Telemark	25
8.4.25	Skjærgårdshallen AS.....	25
8.4.26	Frisk Bris KF	25
9	Referanser og lovverk	26

1. INNLEDNING

Bamble kommunes eierskapsmelding er et dokument med flere formål. Først og fremst er eierskapsmeldingen et overordnet politisk styringsdokument for de delene av kommunens virksomheter som er lagt til aksjeselskaper og interkommunale samarbeid. Deretter gir eierskapsmeldingen en oversikt over Bamble kommunes eierinteresser i hel- og deleide selskap. Dokumentet tar for seg motivene for, og formålet med, det enkelte eierskap.

Eierskapsmeldingen er kommunestyrets redskap for utøvelse av en målrettet, forutsigbar og langsiktig eierskapspolitikk. Eierskapsmeldingen skal bl.a. bidra til ønsket politisk styring og kontroll ved å gi rammer til valgte deltaker på generalforsamling og representantskap. Styremedlemmenes rolle og ansvar i ulike selskapet blir også redegjort for.

Kunnskap og informasjon er en forutsetning for god politisk styring og administrativ oppfølging av kommunens eierskap og eierskapsutøvelse. Derfor tar eierskapsmeldingen også for seg en gjennomgang av selskapsformer og organisasjonsformer som er representert i kommunens eierskap, samt rolleforklaringer og relevante begreper. Eierskapsmeldingen tar sikte på å gi god informasjon og kunnskap slik at både folkevalgte, kommunens administrasjon, innbyggere og andre interesserte kan få innsikt i Bamble kommunes eierskap og de styringsprinsippene som gjelder.

1.1 BAKGRUNN FOR EIERSKAP

Bamble kommune er ansvarlig for å løse mange ulike oppgaver på en måte som er til det beste for innbyggerne og kommunen. De fleste kommunale oppgaver er i stor grad ivaretatt av kommunens egen administrasjon. For tjenesteproduksjonen som er organisert innenfor kommunen som organisasjon gjelder styringssystemene som følger av kommuneloven. Kommunen kan også skille ut oppgaveløsningen til andre organisasjonsformer, som aksjeselskap, interkommunale selskap og andre foretak. Da endres betingelsene for folkevalgt styring og kontroll. Kommunestyret får en eierrolle og må styre selskapet gjennom selskapets eierorgan. Kommunestyret har fremdeles ansvar for kommunens samlede virksomhet, også når tjenesteproduksjon er organisert i selvstendige rettssubjekter som aksjeselskaper og interkommunale selskaper.

Bakgrunnen for å sette oppgaveløsningen til egne selskaper kan være et ønske om å spare ressurser, dra nytte av større fagmiljøer, øke avkastning på investert kapital og styrke kvaliteten på oppgaveløsningen. Selskapene reguleres henholdsvis av Aksjeloven, IKS-loven og kommuneloven som stiller krav til de ulike virksomhetene. Kjennskap til styringsmulighetene kommunen som eier har, gir grunnlag for å sikre god utnyttelse av ressursene og styring av selskapene som er i tråd med kommunens motiver med eierskapet.

1.2 UTARBEIDELSE OG REVISJON AV EIERSKAPSMELDINGEN

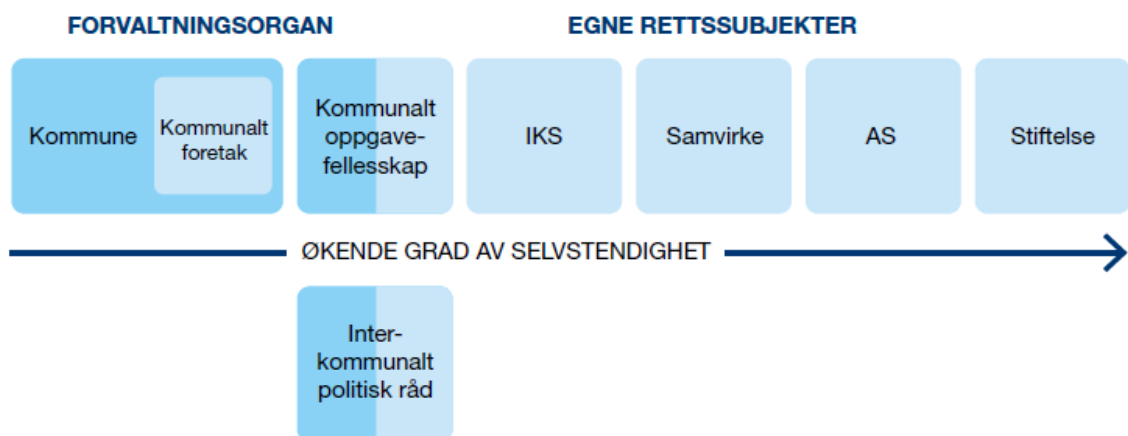
Eierskapsmeldingen utarbeides og vedlikeholdes av administrasjonen. Dokumentet skal behandles av kommunestyret minst en gang per valgperiode. Eierskapsmeldingen skal bidra til at kommunens eierskap til enhver tid er i tråd med gjeldende lovverk og endringer i samfunnet for øvrig. Kommuneloven stiller krav til at eierskapsmeldingen inneholder:

- kommunens prinsipper for eierstyring
- oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre selskaper som kommunen har eierinteresser i
- kommunens formål med eierinteressene

2. ORGANISERING AV KOMMUNAL VIRKSOMHET I SELSKAPER

Kommuner har stor frihet til å organisere tjenestene slik de finner det hensiktsmessig. Oppgaveløsningen kan skilles ut til egne selskaper med et formål å styrke fagmiljøer, synliggjøre kostnadseffektiv tjenesteproduksjon, drive forretningsmessig drift eller ivareta regionalpolitiske hensyn. Det kan også være andre grunner til å etablere eierinteresser i et selskap. Det finnes flere ulike selskapsformer, med ulik grad av selvstendighet. Modellen under er hentet fra KS sitt hefte om eierstyring og selskapsledelse, og viser en oversikt over ulike selskaper og deres grad av selvstendighet.

2.1 ALTERNATIVE ORGANISASJONSMODELLER

3. SELSKAPSFORMER OG ULIKE ORGANISASJONSFORMER

Kommunens eierskap er organisert i ulike former for selskap og samarbeid. Eierorganenes ansvar og oppgaver er regulert i lovverk tilknyttet de ulike selskapene og samarbeidsformene. Kontrollutvalget har ansvar for å påse at det føres tilsyn og kontroll, herunder eierskapskontroll, jf. kommunelovens §23-4. Eierskapsmeldingen gir en kort innføring i kjennetegn ved de ulike organisasjonsformene. Merk at det er organisasjonsformer som er nevnt i denne utgreingen som ikke finnes i nåværende oversikt over Bamble kommunes eierskap.

3.1 KOMMUNALT FORETAK

Kommunelovens kapittel 9 åpner for at kommunen kan etablere et kommunalt foretak når man ønsker å gi virksomheten en noe mer selvstendig posisjon enn innenfor tradisjonelt kommunalt virksomhetsområde. Foretaket er ikke en egen juridisk enhet, men del av kommunen som rettssubjekt. Kommunen blir sådan parti i alle avtaler og står inne for foretakets forpliktelser. De ansatte i et kommunalt foretak har kommunen som arbeidsgiver. Kommunale foretak ledes av et styre som oppnevnes av kommunestyret. Daglig leder av det kommunale foretaket svarer til styret, som igjen er underlagt kommunestyret. Kommunale foretak er på den måten underlagt kommunestyrets budsjettmyndighet.

Kommunedirektøren har ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor foretakets daglige leder med mindre kommunedirektøren instruerer styret og daglig leder om at et vedtak i foretaket ikke skal iverksettes før kommunestyret har behandlet saken. Dette følger av kommunelovens §9-16.

3.2 TIDLIGERE §27 SAMARBEID

Det er flere interkommunale samarbeid som er organisert etter den gamle kommunelovens §27. Denne bestemmelsen ga kommunene mulighet til å stå fritt til å samarbeide på ulike måter uten at det er overdratt beslutningsmyndighet eller representasjonskompetanse. Den nye kommuneloven fra 2018 legger opp til å avvikle §27-samarbeid. Mulige organisasjonsformer som kan erstatte §27-samarbeidene er interkommunalt politisk råd, kommunalt oppgavefelleskap eller vertskommunesamarbeid. Kommunene må finne ny selskapsform for §27-samarbeidene i løpet av inneværende kommunevalgperiode.

3.3 KOMMUNALT OPPGAVEFELLESSKAP

Etter at den nye kommuneloven trådte i kraft ble det klart at samarbeid etter den gamle kommunelovens §27 må omorganiseres. Samarbeidene etter den gamle §27 erstattes av to nye organisasjonsformer; kommunalt oppgavefelleskap og interkommunalt politisk råd. Organisasjonsformen kommunalt oppgavefelleskap kjennetegnes av at den kan benyttes til både enkle og mindre omfattende samarbeid, og mer omfattende samarbeid kommunene i mellom. Dette kan for eksempel dreie seg om samarbeid som kontrollutvalgssekretariat eller kommuneadvokat. Et kommunalt oppgavefelleskap kan løse alle typer oppgaver, både lovpålagte og ikke-lovpålagte. Flere samarbeid som kan løses innenfor bestemmelsen om et kommunalt oppgavefelleskap, kan også løses i et interkommunalt samarbeid (IKS). Kommunene må selv velge hvilken løsning som er best egnet for oppgaveløsningen, med vekt på hva som er den mest effektive løsningen og til det beste for innbyggerne.

Samarbeid etter den gamle kommunelovens §27 må omorganiseres til egnet organisasjonsmodell innen utgangen av 2023.

3.4 INTERKOMMUNALT POLITISK RÅD

Interkommunal politisk råd skiller seg fra kommunalt oppgavefellesskap på flere områder. Først og fremst er et interkommunalt politisk råd et politisk samarbeidsorgan som kan gis myndighet til å behandle saker som går på tvers av kommunegrensene. Det kan for eksempel dreie seg om å avgi uttalelser i høringssaker eller drøfte regionale satsinger. Interkommunalt politisk råd kan ikke produsere tjenester for innbyggerne eller kommunene. Et interkommunalt politisk råd kan fatte vedtak om interne forhold i samarbeidet mellom kommunene, og kan også forvalte tilskuddsordninger. Utover dette kan ikke interkommunalt politisk råd fatte enkeltvedtak. Den enkelte kommunen har ansvar for sin del av rådets forpliktelser. Samarbeidet reguleres av en skriftlig samarbeidsavtale som skal vedtas av hvert enkelt kommunestyre. Selskapets øverste eierorgan er representantskapet. Interkommunalt politisk råd reguleres av kommunelovens kapittel 18.

3.5 VERTSKOMMUNESAMARBEID

Kommunen kan overlate utførelsen av lovpålagte oppgaver og delegere myndighet til å treffe enkeltvedtak, eller vedta forskrift til en vertskommune. Kommunestyret delegerer myndighet til å treffe vedtak. Samarbeidskommunen(e) gir vertskommunen instruksjoner om hvordan delegert myndighet skal utøves i saker som bare gjelder samarbeidskommunen(e) eller dens innbyggere. Samarbeidskommunen(e) har mulighet til å omgjøre vedtak som vertskommunen har gjort etter bestemmelsene i forvaltningsloven §35.

3.6 INTERKOMMUNALE SELSKAPER (IKS)

Et interkommunalt selskap (IKS) reguleres av lov om interkommunale selskaper (IKS-loven). Kommunene som deltar i et IKS utøver eierstyring gjennom medlemmene som er valgt til representantskapet. Selve forvaltningen av selskapet ligger hos styret og daglig leder som leder selskapets virksomhet. Den øverste myndighet og eierorganet i et IKS er representantskapet. Det er representantskapet som velger styret. Styret skal ha minimum tre medlemmer, og omfattes av kravet om balansert kjønnsrepresentasjon. Daglig leder og medlemmer av representantskapet kan ikke være styremedlemmer. Representantskapet bestemmer sammensetningen av styret, kan instruere styret og omgjøre beslutninger. Gjennom selskapsavtalen kan representantskapet fastslå at enkelte saker må godkjennes i representantskapet. Eierne har totalt sett et ubegrenset ansvar for selskapets forpliktelser.

3.7 SAMVIRKEFORETAK

Kommuner kan delta i samvirkeforetak. Bamble kommune har per i dag ingen deltakelse i samvirkeforetak, men organisasjonsformen omtales kort i eierskapsmeldingen som et eksempel på organisasjonsform. I et samvirkeforetak er eierinteressene knyttet til bruken av selskapets varer/tjenester. Hovedformålet er å fremme medlemmenes økonomiske interesser. Samvirkeforetakets øverste organ er årsmøtet.

3.8 AKSJESELSKAP (AS)

Et aksjeselskap (AS) kan eies av en eller flere kommuner, også sammen med private rettssubjekter. Aksjeselskaper er regulert av lov om aksjeselskaper (aksjeloven). Til forskjell fra et IKS, har eierne i et AS begrenset økonomisk risiko for selskapets økonomiske forpliktelser. Aksjeselskapets øverste organ er generalforsamlingen. Eierne utøver myndighet gjennom generalforsamlingen, ved å opprette vedtekter, instruksjoner og andre vedtak i generalforsamlingen. Generalforsamlingen velger også styret, som leder selskapet i samarbeid med daglig leder. Det er styret som har det overordnede ansvaret for at selskapet drives i samsvar med eierens formål, selskapsvedtekter og instruksjoner fra eierne.

3.9 STIFTELSE

Kommuner kan også opprette stiftelser. Stiftelser er regulert av lov om stiftelser (stiftelsesloven). Bamble kommune har ikke tatt med stiftelser i oversikten over eierskap, da stiftelser er helt fristilt fra kommunens aktive eierstyring. Stiftelser er selvstendige rettssubjekt som etableres for å ivareta bestemte formål. Styret skal ivareta stiftelsens formål uten å legge vekt på andre interesser. Kommunen kan dermed ikke utøve direkte styring over stiftelsen eller gjøre krav på utbytte. Organisering gjennom å opprette en stiftelse gjør virksomheten helt uavhengig av kommunen.

4. KATEGORISERING AV BAMBLE KOMMUNES EIERSKAP

Hvilket formål kommunen har med det enkelte selskap er med på å avgjøre hva slags selskapsform som opprettes. Staten har siden 2006 kategorisert sin portefølje av selskaper basert på målet med eierskapet. Bamble kommunes eierskap er på langt nær like omfattende som det statlige eierskapet. Likevel kan det være hensiktsmessig med en kategorisering av selskapene. Kategoriseringen kan bidra til å klargjøre at det er ulike forventninger til selskapene. Som tabellen under viser er det ønske om avkastning på investert kapital for både kategori 1 og 2. Kategoriene er i midlertid ikke utelukkende definert av et ønske om høy avkastning på investert kapital, men har også et sentralt fokus på næringsutvikling og lokalpolitiske mål. I kategori 3 er ikke avkastning på investert kapital et mål i seg selv. Her er det lokalpolitiske formål og effektiv drift som står i fokus. Bamble kommune kan klassifisere eierskapet i følgende mål:

4.1 TABELL OVER DE ULIKE KATEGORIENE

	Kategori	Overordnet mål
1	Utviklingsmessige mål og avkastning på investert kapital	Næringsutvikling og god avkastning på investert kapital
2	Lokalpolitiske mål og avkastning på investert kapital	Høyest mulig avkastning på investert kapital og andre lokalpolitiske begrunnelser eierskapet
3	Lokalpolitiske formål	Mest mulig effektiv oppnåelse av lokalpolitiske mål

4.1 KATEGORI 1

Målet for selskap i kategori er å drive eller tilrettelegge for god næringsutvikling samtidig som høyest mulig avkastning på investert kapital står sentralt. Utbyttet brukes til kommunal tjenesteproduksjon. Bamble kommune har ikke som mål i seg selv å eie mange selskaper der avkastning er hovedformålet, men de selskapene som faller inn under denne kategorien forventes å bringe inntekt til kommunen.

4.2 KATEGORI 2

Selskaper som faller inn under kategori 2 har som hovedmål å løse en ønsket lokalpolitisk oppgave, ofte i samarbeid med andre kommuner. God gjennomføring av samfunnsoppdraget er hovedmålet, samtidig som selskapene skal gi avkastning på investert kapital.

4.3 KATEGORI 3

Selskaper som løser lokalpolitiske eller samfunnsmessige oppgaver der det er gjort vedtak på at oppgavene løses best i egne selskaper. Selskapene skal ha effektiv drift, men det stilles ikke krav til avkastning.

5. ROLLER

I de tilfellene der kommunen organiserer deler av virksomheten sin i egne rettssubjekter involveres flere aktører med ulike roller. En forutsetning for vellykket styring av selskapene er at rollenes innhold og ansvarsområde er tydelige og kjente. Det er kommunestyret og de øvrige politiske organene i kommunen som ivaretar de kommunale eierinteressene i de ulike selskapene og samarbeidene. Det er derfor hensiktsmessig for god eierstyring at de folkevalgte har forståelse for, og bevissthet rundt, roller, styringslinjer og ansvarsfordeling.

5.1 EIER

Kommunestyret er kommunens øverste ansvarlige myndighet, og kommunestyret innehar en eierrolle med hensyn til kommunens selskaper, eierinteresser og kommunale foretak. De folkevalgte er i den utstrekning eiere av selskaper som utfører viktige samfunnsmessige tjenester og en bevissthet rundt denne rollen er sentralt for godt og meningsfullt eierskap.

Bamble kommunes eierrolle utøves av kommunestyret i øverste instans. I generalforsamlinger og representantskap er kommunens eierinteresser representert i form av en politisk representant. Som eier har kommunestyret et ansvar for å se til at formålet med virksomheten ivaretas, og at verdiene som disponeres av virksomheten forvaltes i tråd med de intensjoner som er gitt. Eierrollen utøves gjennom en kombinasjon av styrende dokumenter og vedtak i organene.

Kommunestyrets rolle overfor de ulike selskapene avhenger av selskapets form.

5.2 STYRET

Styret har det samlede ansvaret for forvaltningen av selskapet. Det innebærer organisering, ledelse, drift, budsjetter, økonomisk styring og kontroll, strategiutvikling, ansettelse og oppfølging av daglig leder, samt representasjon av selskapet utad. Styret er underlagt eierorganet. For et kommunalt foretak (KF) er dette kommunestyret, i et IKS er representantskapet eierorganet og i et AS er det generalforsamlingen som representerer eierorganet. Styrets myndighet er begrenset av de rammene som eierorganene har satt gjennom eierstrategi, vedtekter og enkeltvedtak.

Styret har ansvar for selskapet som helhet, og representerer alle eierne. Et styremedlem skal derfor utøve sin styrerrolle ut fra hensynet til selskapets beste. Det betyr at man ikke representerer hverken partier, kommunen eller andre interessenter, men ivaretar selskapets beste og eierne kollektivt på best mulig måte ut fra selskapets formål, og innenfor lovens rammer.

5.3 STYRELEDER

Styreleder har sammen med de andre styremedlemmene ansvar for forvaltningen av selskapet, og har i tillegg en mer aktiv rolle i det praktiske styrearbeidet. Styreleder har også ansvar for gjennomføring av styremøtene og holder dialogen med daglig leder. Eventuell representasjon i media vil også tillegges styrets leder.

5.4 STYRETS SAMMENSETNING

Styret skal gjenspeile og representere selskapets behov, og medlemmene bør ha forskjellig og supplerende kompetanse. Faglig innsikt og interesse for selskapets formål er en forutsetning for godt styrearbeid. Styret

bør derfor bestå av personer som kan bidra til å fremme selskapets formål. Kompetanse, kapasitet, mangfold og habilitet bør legges til grunn ved valg av styrerepresentanter. Da styret har ansvar for hele virksomheten bør det søkes å ha økonomisk-, juridisk- og sektor/bransjekompetanse representert. Kjennskap til og kompetanse på politiske prosesser bør også være representert.

5.5 STYRETS UTØVELSE AV ANSVAR

Styret baserer sin ansvarsutøvelse på forretningsplan, eierstrategi, budsjett, årsregnskap og budsjettoppfølging. Styret fatter vedtak i enkeltsaker i styremøtene. Utover de styrende dokumentene er det vedtakene som er styrets viktigste verktøy for å forvalte selskapet. Kontakt utenom styremøtene foregår i hovedsak mellom styreleder og daglig leder. Denne kontakten kan dreie seg om spørsmål, avklaringer etc., men det er styret som har rolle som kollegium og viktige beslutninger og styresignaler forankres i styremøtene. Styret bør ha et reflektert forhold til etiske problemstillinger som kan beramme selskapet, og det bør utarbeides en styreinstruks som omhandler etiske forhold.

5.6 HABILITET

Det enkelte styremedlem har plikt til å vurdere sin egen habilitet, men det er styret som beslutter om noen er å anse som inhabile i en sak. For interkommunale selskap (IKS) og kommunale foretak (KF) gjelder forvaltningslovens regler med hensyn til habilitetsvurdering av styremedlemmer. For aksjeselskap (AS) har aksjelovens §6-27 en tilsvarende regel.

Kommunestyrerepresentanter, og andre sentrale folkevalgte, kan komme i situasjoner der det reises spørsmål om habilitet. Kommunestyret bør derfor ha et bevisst forhold til habilitetsutfordringer ved innstilling av styremedlemmer.

5.7 DAGLIG LEDER

Det er daglig leder som har ansvaret for den daglige ledelsen av selskapet. Daglig leders ansvar er hjemlet i kommuneloven, aksjeloven og IKS-loven. Daglig leder settes av styret og er underlagt styret. Vedkommende skal følge retningslinjer og pålegg som gis av styret. I styringssammenheng forholder daglig leder seg til styret. Saker som er av stor betydning, eller uvanlige skal avgjøres sammen med styret med mindre daglig leder har fått myndighet fra styret til å håndtere saken. I tilfeller der virksomheten eller kommunen som helhet vil bli påført vesentlig ulempe som følge av å avvende styrets beslutning.

5.8 KOMMUNEADMINISTRASJONEN

Kommuneadministrasjonens ansvar for fristilte virksomheter er å forberede og utarbeide underlag for kommunestyret og eierorganets utøvelse av eierrollen. Administrasjonen har ingen direkte styringsfunksjon overfor de fristilte selskapene. I den daglige oppfølgingen står kommuneadministrasjonen og kommunedirektøren til rådighet for ordfører der det anses som nødvendig. Dersom kommunens økonomiske bidrag eller forventninger til virksomhetene endres utenom de årlige budsjettbehandlingene er det viktig at kommunedirektøren i samråd med kommuneadministrasjonen kvalitetssikrer de økonomiske forholdene.

5.9 KOMMUNEDIREKTØREN

I den daglige driften har kommunedirektøren ansvar for å tilrettelegge for politiske beslutninger, samt iverksette og følge opp vedtak. Dette innebærer å informere de folkevalgte på et best mulig faglig grunnlag, slik at kommunedirektørens utrednings- og informasjonsplikt blir ivaretatt.

5.10 KONTROLLUTVALGET

Kontrollutvalget har som oppgave å påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Det skal føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, samt at det gjennomføres helhetlige vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Minst en gang i valgperioden, innen utgangen av året etter konstitueringen av kommunestyret, skal kontrollutvalget utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Eierskapskontroll innbefatter å kontrollere om utøverne av kommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og kommunens prinsipper for eierstyring. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

6. PRINSIPPER FOR EIERSTYRING I BAMBLE KOMMUNE

Et aktivt eierskap bidrar til solid lokalpolitisk forvaltning av kommunens samlede verdier. Kommunen har flere ulike roller knyttet til eierskap. Kommunen utformer politikken, er myndighetsutøver, bestiller og eier. Det er viktig at kommunen til enhver tid er tydelig på hvilken rolle den har. Kommunens eierskap utøves gjennom generalforsamling og representantskap. Både folkevalgte, kommunens representanter i eierorganene, samt kommunens øvrige ansatte må være seg bevisst de ulike rollene slik at kommunen forvalter sitt eierskap på en ryddig og tillitvekkende måte. Et aktivt eierskap forutsetter systemer og retningslinjer for eierstyring. For å legge til rette for en forutsigbar, strategisk og langsiktig eierskapspolitikk er det utarbeidet prinsipper for Bamble kommunes eierskap. Disse prinsippene er i stor grad hentet fra KS anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll, og følger i avsnittene under.

6.1 KOMMUNEN VELGER SELSKAPSFORM UT FRA MÅL OG BEHOV

Bamble kommune har som hovedprinsipp å velge en selskapsform som er tilpasset virksomhetens formål og oppgaver. Behovet for eierstyring, grad av samfunnsansvar, relasjon til markedsforhold og aktuelt lovverk skal tas i betraktning når selskapsform velges.

6.2 SKILLE MELLOM SKJERMET VIRKSOMHET OG KONKURRANSEUTSATT VIRKSOMHET

Noen kommunalt eide selskaper utfører lovpålagte oppgaver som er skjermet fra konkurranse, samtidig som de utfører og selger tjenester i et marked i konkurranse med andre. Selskapene har således en blandet virksomhet og et skille er sentralt for å sikre åpenhet og likeverdig konkurranse. Det er sentralt at selskapets konkurranseutsatte virksomhet ikke må subsidieres av offentlige midler. Den konkurranseutsatte delen av selskapet skal kunne stå på egne ben økonomisk og konkurrere på lik linje med private aktører.

6.3 SØRGE FOR GOD KUNNSKAP OM EIERSKAP TIL FOLKEVALGTE

Folkevalgte skal få tilbud om deltakelse på eierskapsseminarer, fortrinnsvis tidlig i perioden, for å styrke det kommunale eierskapet og sikre god lokalpolitisk forankring.

6.4 UTARBEIDE ÅRLIG RAPPORT OM SELSKAPENE TIL KOMMUNESTYRET

Kommunestyret skal årlig få fremlagt en rapport om selskapenes tilstand. Rapporten inneholder informasjon om selskapets økonomi og andre forhold som er av interesse for eierne. Administrasjonen produserer rapporten, på bakgrunn av informasjon fra daglig leder og styret.

6.5 REVIDERE STYRINGSKONTRAKTER OG AVTALER JEVNLIK

Kommunestyret skal jevnlig revidere styringsdokumenter og avtaler som regulerer styringen av selskapet. Selskapets styre og administrasjon forvalter virksomheten innenfor en ramme som er trukket opp av eierne. Den ytre rammen består av eierskapsmeldingen og selskapsavtalene eller vedtektene. Kommunen kan ha strategi- og styringsdokumenter som alle selskapene må forholde seg til, for eksempel åpenhetsprofil og generell miljøpolicy.

6.6 HOLDE JEVLIGE EIERMØTER

Eierne kan ha behov for å diskutere strategier uten å treffe formelle beslutninger. Dette kan gjøres i eiermøter, uten at man kaller inn til møte i generalforsamlingen eller representantskapet. Et eiermøte er en uformell arena for eier, styret og daglig leder for selskapet som legger til rette for gjensidig informasjonsutveksling, forventningsavklaringer og drøftinger. Eiermøtene skal ikke benyttes til å legge føringer eller gi signaler, men er en drøftingsarena for eier, selskapets styre og daglig leder.

6.7 OPPNEVNE SENTRALE FOLKEVALGTE SOM REPRESENTANTER I EIERORGANET

Som hovedregel skal sentrale folkevalgte oppnevnes som selskapets eierrepresentanter i eierorganet. Oppnevning av sentrale folkevalgte vil forenkle samhandlingen og kommunikasjonen mellom kommunestyret og eierorganet. I de tilfeller der formålet med selskapet er rene driftsoppgaver kan ansatte i kommunen sitte i eierorganet.

6.8 SØRGE FOR BESTEMMELSER OM INNKALLINGSFRIST TIL GENERALFORSAMLINGER OG REPRESENTANTSKAPSMØTER.

Bestemmelser om innkallingsfrist bør tas inn i vedtektene, slik at det tas hensyn til kommunens behov for å ha tid til å behandle aktuelle saker.

6.9 GOD SAMMENSETNING OG KOMPETANSE I STYRET

Gjennom selskapets eierorgan bør eier se til at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset det enkelte selskapets formål og virksomhet. Under sammensetningen av styret bør det tilstrebes en sammensetning med komplementær kompetanse og erfaring. Selskapet bør sikre god opplæring av styremedlemmene. Styret bør ha faglig innsikt og god kjennskap til selskapets formål. Styreverv i selskaper er et personlig verv, der medlemmene representerer seg selv og skal ivareta selskapets interesser til det beste for alle eierne. Folkevalgte kan sitte som styremedlemmer. Forståelse og erfaring fra det politiske systemet kan være hensiktsmessig.

6.10 VEDTEKTSFESTE BRUK AV VALGKOMITÉ VED STYREUTNEVNELSER

Vedtektene, eller selskapsavtalen, bør inneholde en bestemmelse om at valg av styret i kommunalt eide selskaper bør skje ved bruk av valgkomité.

6.11 BALANSERT KJØNNSREPRESENTASJON I STYRENE

Uavhengig av organisasjonsform, bør eierorganet tilstrebe balansert kjønnsrepresentasjon i styret. Kjønnsbalansen bør sikres både blant de faste styremedlemmene og blant varamedlemmene.

6.12 RUTINER FOR Å SIKRE NØDVENDIG KOMPETANSE I SELSKAPSSTYRENE

For å sikre utvikling av kompetansen i styret anbefales det at styret foretar en egevaluering hvert år. I egevalueringen kan styret vurdere behovet for ekstern styreopplæring. Nye styremedlemmer skal gis opplæring om ansvar, oppgaver og rollefordeling. Styret bør gi en samlet redegjørelse for selskapets styring og ledelse i en årsrapport.

6.13 STYREMEDLEMMER I MORSELSKAPET BØR IKKE SITTE I STYRENE I DATTERSELSKAPER

For å unngå dobbeltroller og rolleblending i konsernforhold, bør ikke styremedlemmer i morselskapet sitte i datterselskapet. Man bør være særlig oppmerksom på problemstillinger knyttet til anbud og inhabilitet dersom ett av selskapene inngir anbud til et annet selskap i samme konsern.

6.14 OPPNEVNE NUMERISKE VARAREPRESENTANTER

For å sikre kontinuitet og kompetanse i styret bør det oppnevnes numeriske vararepresentanter. Lovverket gir mulighet for å utpeke numeriske eller personlige vararepresentanter. Bruk av numeriske vararepresentanter vil sikre kontinuitet og kompetanse. 1.varamedlem kan rykke opp som fast styremedlem dersom et av de faste styremedlemmene fratrer i løpet av valgperioden, inntil neste ordinære generalforsamling eller representantskapsmøte holdes.

6.15 VURDERE OG HÅNDBERE HABILITETSSPØRSMÅL

Styrene bør etablere faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter. Ordfører og kommunedirektør bør ikke sitte i styret i selskaper. At en person er inhabil innebærer at vedkommende ikke kan tilrettelegge saksgrunnlaget eller treffe avgjørelser i en sak. Forvaltningsloven fastsetter at vedkommende er inhabil når hen leder eller har en ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for et selskap, forening eller stiftelse som er part i saken. Ingen kommunalt ansatte eller folkevalgte skal håndtere saker i kommunen eller fylkeskommunen der de selv er styremedlem. Å være styremedlem i et foretak og samtidig kommunestyremedlem utløser ikke automatisk et habilitetsspørsmål i kommunestyrets behandling, ettersom et foretak ikke er et selskap, men en del av kommunen.

6.16 REGISTRERE STYREVERV I KS STYRERVERVREGISTER

KS Styrevervregister er et verktøy for å sikre åpenhet om folkevalgte og lederes roller og verv. Alle som påtar seg styreverv, og som sitter i ledelsen for kommunale foretak, bør registreres i KS Styrevervregister. Kommunale foretak, bedrifter og selskap må selv vedta å slutte seg til registeret. Deretter innhentes opplysninger automatisk fra Brønnøysundregisteret og det enkelte styremedlem får en e-post med mulighet for å tilføye opplysninger.

6.17 SELSKAPENE BØR MELDE SEG INN I EN ARBEIDSGIVERORGANISASJON

De kommunalt tilknyttede selskapene bør være en del av det fellesskapet som ligger i å være medlem av en arbeidsgiverorganisasjon. Samfunnsbedriftene (tidligere KS Bedrift) kan være et hensiktsmessig valg for kommunalt tilknyttede selskaper.

6.18 UTARBEIDE OG JEVNLIG REVIDERE ETISKE RETNINGSLINJER FOR SELSKAPSDRIFTEN

Kommunens selskaper bør ha en aktiv og bevisst holdning til etiske spørsmål. Kommunale selskaper forvalter fellesskapets ressurser. Forvaltningen bør foregå på en måte som samsvarer med befolkningens oppfatninger om rett og galt. Gjennomarbeidede og bevisste valg av etiske retningslinjer vil styrke selskapets og kommunens omdømme.

6.19 KONTROLLUTVALGET SIKRES TILSTREKKELEGE RAMMEBETINGELSER TIL Å UTØVE SIN FUNKSJON

Kontrollutvalget har en lovregulert funksjon som organet utfører på vegne av og for kommunestyret. Kontrollutvalget har derfor en viktig rolle i kommunens kontroll med selskapene. Kontrollutvalget må gjennomføre eierskapskontroll, og kan også gjennomføre forvaltningsrevisjon. Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som er eiers representant utøver kommunens interesser i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Kommunestyret kan også avgjøre om selskapskontrollen skal omfatte forvaltningsrevisjon, systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

7 OPPSUMMERING AV STYRINGSMULIGHETER

Kommunens styringsmuligheter eksisterer innenfor et rammeverk av lover som regulerer virksomhetene, og hvordan de organiseres. Aksjeloven regulerer aksjeselskapene (AS), IKS-loven regulerer de interkommunale selskapene (IKS), og kommuneloven regulerer hele den kommunale virksomheten. Forvaltningsloven og offentlighetsloven er også sentrale lover som organisasjonene/selskapene må forholde seg til.

Forvaltningsloven gjelder for all virksomhet som drives innenfor kommunen som eget rettssubjekt. Dette gjelder også kommunale foretak. Selskaper omfattes i utgangspunktet ikke av forvaltningsloven, men dersom selskapet er så nært tilknyttet forvaltningen at det kan anses å være organer for kommunen gjelder forvaltningsloven også for selskapene. Når man vurderer hvilke selskaper som faller innenfor forvaltningslovens virkeområde og hvilke som faller utenfor må man foreta en helhetsvurdering. Selskapsform, formålet med eierskapet, type virksomhet og om virksomheten er å regne som ledd i gjennomføringen av kommunal politikk. Det avgjørende vurderingspunktet er hvor sterk tilknytning det er mellom selskapet og forvaltningen.

Offentlighetsloven gjelder for alle kommunalt eide selskaper der det offentlige har eierandeler som gir rett til mer enn halvparten av stemmene i det øverste organet. Offentlighetsloven gjelder også der det offentlige har eierandeler som direkte eller indirekte har rett til å velge mer enn halvparten av medlemmene med stemmerett i det øverste organet. Dersom offentlig eide selskaper i hovedsak driver næringsvirksomhet som er i direkte konkurranse med private aktører, gjelder ikke offentlighetsloven for disse.

Kommunens styringsmuligheter er derfor regulert av flere lover og lovbestemmelser og regelverk, bestemmelser som er med på å sikre åpne prosesser, effektiv drift, likeverdig og rettferdig behandling av både selskaper og store aktører. I tillegg har Bamble kommune tatt til seg flere av KS sine anbefalte prinsipper om aktiv eierstyring. Prinsippene legger grunnlaget for en aktiv og helhetlig eierstyring, der kommunen er en delaktig eier selv om selskapene og tjenesteproduksjonen er skilt ut fra kommunens daglige virksomhet som er synlig på det kommunale organisasjonskartet.

8 OVERSIKT OVER BAMBLE KOMMUNES EIERSKAP

Selskapsnavn	Bambles Eierandel/Kommunelov§	Kategori eierskap
Skagerak Energi AS	3,38 %	1
Frier Vest AS	50% *	2
Visit Telemark AS	1,188%	3
Grep Grenland AS	15%	3
Greve Biogass AS	4,10%	2
Grenland Vestfold Bestiller AS	1,88 %	2
E 134 Haukelivegen AS	2,17 %	3
Skjærgårdshallen AS	100%	3
Vekst i Grenland IKS	12%	3
Grenland Havn IKS	33,3 %	2
Renovasjon i Grenland IKS	13,51 %	3
Vestfold og Telemark revisjon IKS	5,35%	3
Gea Norvegica Geopark IKS	2,75 %	3
Vestfold, Telemark og Agder Kontrollutvalgssekretariat IKS	2,9%	3
IKA Kongsberg IKS	2.45%	3
Sør-Øst 110 IKS	2,1%	3
Grenland Brann og Redning IKS	25,91%	3
Frisk Bris KF	100%	3
Miljørettet helsevern i Grenland	§28-1b	3
Tilsynskontoret for byggesaker i Grenland	§27	3
Grenland friluftsråd	§27	3
Overgrepsmottaket i Telemark	§28-1b	3
Lokal luftkvalitet for Grenland	§27	3
Tolketjenesten i Grenland	§27	3
Geodatasamarbeidet i Grenland	Samarbeidsavtale	3
Barnevernvakt	§27	3
ITG	§ 27	3
Grenlandssamarbeidet	Samarbeid	3
Grenlandskommunenes innkjøpsenhet (GKI)	§27	3
Krisesenteret i Telemark	§27	3
Veterinærvakt i Grenland	Samarbeidsavtale	3

8.1 BAMBLE KOMMUNES SELSKAPER OG MÅLET MED EIERSKAPET

Selskapene er fordelt på kategoriene med en kort beskrivelse av selskapet, samt angivelse av kommunens mål med eierskapet eller deltakelsen i selskapet. Det vil være selskap der kommunen har flere mål med eierskapet. For å kategorisere selskapene er det tatt utgangspunkt i kommunens hovedmål med eierskapet.

8.2 SELSKAPER I KATEGORI 1

8.2.1 SKAGERAK ENERGI AS

Om selskapet: Virksomheten består i produksjon, omsetning og overføring av elektrisk kraft og annen energi, samt virksomhet som har tilknytning til dette, inkludert deltakelse i andre selskaper.

Kommunens eierskap: Målet med kommunens eierskap er i all hovedsak forretningsmessig. Selskapet skal levere konkurransemessig avkastning basert på forretningsmessig drift.

8.2.2 FRIER VEST AS

Om selskapet: Virksomheten består i utvikling av industri og næringsvirksomhet med fokus på bærekraftig energi.

Kommunens eierskap: Målet med kommunens eierskap er å tilrettelegge for bærekraftig næringsutvikling og på sikt få avkastning på investeringene

8.3 SELSKAP I KATEGORI 2

8.3.1 GRENLAND HAVN IKS

Om selskapet: Selskapet skal sikre grenlandsregionen en konkurransedyktig, fremtidsrettet og miljøriktig infrastruktur for sjøtransport. Selskapet skal utvikle havnen til et effektivt trafikknutepunkt mellom ulike transportformer. Grenland Havn skal ivareta de forvaltningsoppgavene som er tillagt kommunene etter havne- og farvannsloven.

Kommunens eierskap: Målet med kommunens eierskap er å sørge for gode kostnads- og miljøeffektive havnetilbud til industri og næring i Grenland. Selskapet skal drives på forretningsmessig grunnlag med sikte på å levere konkurransemessig avkastning.

8.3.2 GREVE BIOGASS AS

Om selskapet: Greve Biogass sitt overordnede formål er å bidra til kontinuitet og grønn verdiskapning med hovedfokus på Vestfold, Grenland og Drammensregionen. Det skal skje gjennom å utvikle verdikjeder basert på biogass produsert fra organisk avfall, husdyrgjødsel og slam, og ved klimavennlig produksjon av mat fra biogjødsel og grønn CO₂.

Kommunens eierskap:

Målet med kommunens eierskap er å bidra til å utvikle grønn verdiskaping basert på biogass fra matavfall og slam. Selskapet skal drives på forretningsmessig grunnlag med sikte på å levere konkurransemessig avkastning.

8.3.3 GRENLAND VESTFOLD BESTILLER AS

Om selskapet: Grenland og Vestfold bestiller sitt overordnede formåler å fungere som et bestillerselskap for å konkurranseutsette behandlingsavtaler for matavfall og kloakkslam med høy klimanytte på vegne av eierne.

Kommunens mål med eierskapet: Målet med kommunens eierskap er å sikre konkurransemessig innhenting av løsning for behandling og håndtering av avløpsslam.

8.4 SELSKAPER I KATEGORI 3

8.4.1 E 134 HAUKELIVEGEN AS

Om selskapet: Selskapets virksomhet består i å arbeide for utbygging og standardheving av E134 Haukelivegen og RV23. I tillegg skal selskapet arbeide for å fremme interessene til viktige sidegreiner til denne transportkorridoren, etter fylkesvise prioriteringer, når dette styrker arbeidet for strekningen.

Kommunens eierskap: Målet med kommunens eierskap er å bidra til utbygging og standardheving av E134, og viktige sidegreiner.

8.4.2 GREP GRENLAND AS

Om selskapet: Selskapets virksomhet består hovedsakelig i å bidra til økt sysselsetting av yrkeshemmede, ved avklaring, arbeidstrening, kvalifisering, formidling eller andre tiltak og aktiviteter. Produksjon, tjenesteleveranser, handel eller annen næringsvirksomhet er virkemidler i denne prosessen.

Kommunens eierskap: Målet med kommunens eierskap er å bidra til økt sysselsetting og arbeidsinkludering for flest mulig.

8.4.3 VISIT TELEMARKE AS

Om selskapet: Selskapets virksomhet består i produktutvikling, markedsføring og salg av aksjonærenes reiselivsprodukter på oppdragsbasis, service for aksjonærene, fylkeskommunen og kommuner på oppdragsbasis, samt alt som står i forbindelse med reiseliv.

Kommunens eierskap: Målet med kommunens eierskap er å stimulere til utvikling av Telemark og Bamble som reisemål.

8.4.4 GEA NORVEGICA GEOPARK IKS

Om selskapet: Selskapets virksomhet består i at geoparken skal være en ressurs for kommunene i regionen for synliggjøring og promotering av sammenhengene mellom natur, kultur og samfunn til bruk i turistsammenheng, i undervisning og for befolkningen i området.

Kommunens eierskap: Målet med kommunens eierskap er å underbygge selskapets virksomhet, og dra nytte av selskapets tjenester.

8.4.4 IKA KONGSBERG IKS

Om selskapet: Selskapets virksomhet består i lagring av fysisk og elektronisk arkiv på en slik måte at kommunens arkivmateriale kostnadseffektivt forvaltes i samsvar med gjeldende regel- og lovverk.

Kommunens eierskap: Målet med kommunens eierskap er kostnadseffektiv drift av deler av kommunens ansvar etter arkivloven.

8.4.5 RENOVASJON I GRENLAND IKS (RIG)

Om selskapet: Selskapets virksomhet består i å bidra til kostnads- og miljøeffektiv drift av husholdningene og hyttenes renovasjonsordning. RiG skal gjennom sitt arbeid bidra til å redusere avfallets miljøpåvirkning, samtidig som miljønyttens optimaliseres.

Kommunens eierskap: Målet med kommunens eierskap er knyttet til miljømessig og kostnadseffektiv drift av renovasjonstjenester for husholdninger og hytter.

8.4.6 VESTFOLD OG TELEMARKE REVISJON IKS

Om selskapet: Selskapet består i å utføre lovpålagte revisjonsoppgaver samt andre revisjonsoppdrag og rådgivning for deltakerne i samarbeidet. I tillegg til kan selskapet utføre revisjonsoppdrag og rådgivning for andre selskaper.

Kommunens eierskap: Målet med kommunens eierskap er å bidra til kostnadseffektiv revisjon av kommunens tjenester.

8.4.7 VESTFOLD, TELEMARKE OG AGDER KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT IKS

Om selskapet: Selskapets virksomhet består i utføre den lovpålagte sekretærfunksjonen for deltakernes kontrollutvalg. Selskapet kan utføre tilsvarende oppgaver for andre bestillere.

Kommunens eierskap: Målet med kommunens eierskap er en kostnadseffektiv drift av kommunens lovpålagte kontrollutvalgssekretariatsfunksjon.

8.4.8 VEKST I GRENLAND IKS

Selskapets virksomhet har blant annet bestått i å opprettholde og utvikle bestående og nye arbeidsplasser i Grenland. Selskapet er for tiden under avvikling. Eventuell videreføring av tjenestene vil bli tatt med i senere revisjon av eierskapsmeldingen.

8.4.9 SØR- ØST 110 IKS

Om selskapet: Selskapets virksomhet består i å ivareta innbyggernes behov for profesjonell hjelp ved brann, ulykker, akutt forurensning og andre kriser gjennom et regionalt samarbeid med brannvesen og andre nødetater.

Kommunens eierskap: Målet med kommunens eierskap er kostnadseffektiv ivaretagelse av forskriftskrav om tilknytning til nødalarmsentral.

8.4.10 GRENLAND BRANN OG REDNING IKS

Om selskapet: Selskapets formål er å ivareta eierkommunenes behov, plikter og oppgaver vedrørende brann og ulykkesberedskap. Dette inkluderer også brannforebyggende- og kontrollerende art samt andre tiltak som går inn under disse forholdene i det til enhver tid gjeldende regelverk.

Kommunens eierskap: Målet med kommunens eierskap er en trygg, effektiv, lovmessig og kostnadseffektiv drift av brann- og ulykkesberedskapen i eierkommunene.

8.4.11 LOKAL LUFTKVALITET FOR GRENLAND – SAMARBEID

Om samarbeidet: Samarbeidet skal sikre god overvåking av luftkvaliteten i Grenland for å oppfylle «Forskrift om lokal luftkvalitet» av 21.nov. 2003. Hensikten er å fremme menneskers helse og trivsel, beskytte vegetasjon og økosystemer.

Kommunens mål: Målet med kommunens deltakelse i samarbeidet er å sikre god overvåking av luftkvaliteten i Grenland.

8.4.12 MILJØRETTE HELSEVERN I GRENLAND - SAMARBEID

Om samarbeidet: Samarbeidet skal fremme folkehelse og bidra til gode miljømessige forhold ved å ivareta deltakernes lovpålagte oppgaver innen miljørettet helsevern.

Kommunens mål: Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet er å sikre kostnadseffektive tjenester innen miljøretta helsevern i Bamble.

8.4.13 TILSYNSKONTORET FOR BYGGESAKER (TIDLIGERE KOMMUNELOVEN §27)

Om samarbeidet: Samarbeidet skal føre tilsyn med at de foretak som prosjekterer og utfører byggetiltak, sørger for nødvendige kontroller i henhold til plan og bygningsloven. Videre skal kontoret føre tilsyn med disse foretakenes kontrollsystemer med hensyn til innhold og bruk.

Kommunens mål: Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet er å sikre kostnadseffektive tjenester innen tilsyn av byggesaker.

8.4.14 TOLKETJENESTEN I GRENLAND (TIDLIGERE KOMMUNELOVEN §28-1B)

Om samarbeidet: Samarbeidet skal levere tolketjeneste til deltakerkommunene.

Kommunens mål: Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet er å sikre kostnadseffektive tolketjenester.

8.4.15 GEODATASAMARBEIDET I GRENLAND – SAMARBEID

Om samarbeidet: Samarbeidet skal danne grunnlag for mer effektiv utnyttelse av samlede geodatafaglige ressurser hos avtalepartene, slik at både interne og eksterne brukere kan tilbys bedre og om mulig billigere tjenester.

Kommunens mål: Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet er å sikre kostnadseffektive geodatatjenester.

8.4.16 BARNEVERN SVAKT (TIDLIGERE KOMMUNELOVEN §27)

Om samarbeidet: Samarbeidet skal yte tjenester knyttet til krise- og akuttberedskap for barneverntjenesten, samt forestå felles barnevernsvakttjeneste på kveldstid, i helger og høytider.

Kommunens mål: Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet er å sikre pålitelige og kostnadseffektive tjenester knyttet til barnevernsvakt.

8.4.17 IT-SAMARBEIDET I GRENLAND, ITG (TIDLIGERE KOMMUNELOVEN §27)

Om samarbeidet: Samarbeidet skal ha ansvar for felles drift av deltakerkommunenes behov for IT-tjenester.

Kommunens mål: Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet er å sikre pålitelige og kostnadseffektive tjenester knyttet til leveranse av IT-tjenester.

8.4.18 GRENLANDSSAMARBEIDET (TIDLIGERE KOMMUNELOVEN §27)

Om samarbeidet: Samarbeidet skal finne frem til samarbeidsfelter som bygger opp under avtalens bestemmelser og samtidig er rettet mot følgende målformuleringer:

- Tjenesteproduksjon og organisering av kommunene skal moderniseres og fornyes, ut fra lokale forutsetninger og behov i den enkelte kommune.
- Grenland skal utvikles og markedsføres som en sterk og attraktiv region å bo og jobbe i.
- Grenlandssamarbeidet skal markedsføre regionens interesser blant annet gjennom å gi felles uttalelser i viktige saker for regionen, gjennom lobbyvirksomhet m.
- Samarbeidet med andre etater, organisasjoner og institusjoner, som for eksempel fylkeskommunen/regionalt nivå, Statens vegvesen, Jernbaneverket mv skal styrkes.
- Det skal samarbeides om kommunale tjenesteområder der dette kan gi økt kvalitet på tjenesten, redusere sårbarhet og/eller rimeligere tjenester for kommunens innbyggere, i samarbeid med de ansatte og deres organisasjoner.
- Det skal arbeides aktivt med å oppnå et godt arbeidsmiljø i kommunene.
- Regionens egenfølelse og identitet skal styrkes.

- Regionen skal gjøres robust og slagkraftig i forhold til sentrale myndigheter og organisasjoner.
- Rasjonaliseringsgevinster i et regionalt perspektiv skal tas ut, for gjennom det å øke innsatsen, på prioriterte områder.
- I prosjektet der felles lokalisering av oppgaver/tjenester skal utredes, bør en på et tidlig tidspunkt ha vurdert lokaliseringsspørsmålet.
- Regionale samarbeidstiltak i Grenland skal tilstrebes å ha et differensiert lokaliseringsmønster, basert på forpliktende avtaler.
- Over tid skal det tilstrebes en tilnærmet utjevning mellom kommunene når det gjelder lokalisering og desentralisering av oppgaver sett i forhold til størrelse og innbyggertall.

Kommunens mål: Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet er å utvikle samarbeidet mellom de deltakende kommunene i tråd med samarbeidets formål.

8.4.19 GRENLAND FRILUFTSRÅD (TIDLIGERE KOMMUNELOVEN §27)

Om samarbeidet: Samarbeidet skal arbeidet med friluftsoppgaver av regional karakter.

Kommunens mål: Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet er å bidra med tilrettelegging og ivaretagelse av friluftsmuligheter i regionen.

8.4.20 GRENLANDSKOMMUNENES INNKJØPSENHET GKI (TIDLIGERE KOMMUNELOVEN §27)

Om samarbeidet: Samarbeidet skal oppnå stordriftsfordeler og effektivisering av innkjøpsfunksjonene i deltakerkommunene.

Kommunens mål: Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet er å sikre kostnadseffektive innkjøpstjenester.

8.4.21 KRISESENTERET I TELEMAR (TIDLIGERE KOMMUNELOVEN §27)

Om samarbeidet: Samarbeidet skal sikre et godt og helhetlig krisesentertilbud til kvinner, menn og barn som er utsatt for vold, og trusler om vold, i nære relasjoner.

Kommunens mål: Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet er å sikre et kostnadseffektivt og faglig kompetent krisesentertilbud.

8.4.22 INTERKOMMUNALT UTVALG MOT AKUTT FORURENSNING I TELAMARK (TIDLIGERE KOMMUNELOVEN §27)

Om samarbeidet: Samarbeidet har som mål å ivareta forurensning både fra ole og andre kjemikalier, i sjø, land og vassdrag i regionen.

Kommunens mål: Kommunens mål med deltakelse er å sette eierkommunene i stand til å møte kravene til kommunal beredskap mot akutt forurensning. Samarbeidet skal gi samarbeidskommunene den mest kostnadseffektive beredskap.

8.4.23 VETERINÆRVAKT I GRENLAND

Om samarbeidet: Samarbeidet har som mål å ivareta muligheten for øyeblikkelig hjelp ved akutte sykdommer hos dyr (både produksjonsdyr og kjæledyr) utenom vanlig kontortid. Veterinærvakta gjelder helger og helligdager, og hverdager mellom kl 1600 og 0600.

Kommunens mål: Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet er å bidra til et trygt helsetilbud for kjæledyr og produksjonsdyr ved akutte sykdommer utenom dyreklinikkens kontortid.

8.4.24 OVERGREPSMOTTAKET I TELEMARK

Om samarbeidet: Samarbeidet har som mål å ivareta et akutttilbud for alle kjønn i alle aldre som har vært utsatt for voldtekt, voldtektsforsøk eller vold i nære relasjoner.

Kommunens mål: Kommunens mål med deltakelse er å sikre at personer som blir utsatt for overgrep skal ha et akuttmottak å henvende seg til, der de kan få medisinsk oppfølging, rettsmedisinsk undersøkelse, hjelp og samtale i trygge omgivelser.

8.4.25 SKJÆRGÅRDSHALLEN AS

Om selskapet: Selskapet har som mål å utvikle Skjærgårdshallen til en smeltedigel for sunne, fysiske aktiviteter, der det også er tilbud om terapi og behandling. Skjærgårdshallen skal også brukes til kommersielle og kulturelle arrangementer.

Kommunens mål: Kommunens mål med eierskapet er god drift og videreutvikling av Skjærgårdshallen som et senter for folkehelse og arena for kulturelle og kommersielle arrangementer.

8.4.26 FRISK BRIS KF

Om selskapet: Selskapet driver arbeidsrettet rehabilitering, har tilbud til personer som på grunn av ulike psykiske plager har problemer med å mestre jobben, og driver flere prosjekter som tar sikte på å bedre folkehelsen for grupper og enkeltmennesker som befinner seg i krevende situasjoner eller har behov for en livsstilsendring.

Kommunens mål: Kommunens mål med eierskapet er å fremme god folkehelse og økt tilknytning til arbeidslivet ved å ha tilbud til personer som trenger tverrfaglig hjelp for å bedre eller styrke egen helse.

Aksjeloven. Lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper.

Forvaltningsloven. Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker.

Kommuneloven. Lov 22. juni 2018 om kommuner og fylkeskommuner.

KS (2019) Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll. Oslo: Kommunesektorens Organisasjon.

Lov om interkommunale selskaper. Lov 29. januar 1999 nr. 6 om interkommunale selskaper.

Norsk Institutt for by- og regionforskning (2015) Kommunale selskap og folkevalgt styring gjennom kommunalt eierskap. NIBR-rapport 2015:1. Oslo: Norsk institutt for by- og regionforskning.

Offentleglova. Lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i offentlig verksemd.

Resch-Knudsen, Vibeke (2007) Styring og eierskap i kommunalt eide selskaper. Oslo: Kommuneforlaget.

Samvirkelova. Lov 29. juni 2007 nr. 81 om samvirkeforetak.

Telemarksforskning-Bø (2008) Eierskap. Behov og muligheter for politisk styring av selskaper og samarbeid i kommunene. Arbeidsrapport nr. 7 2008. Bø i Telemark: Telemarksforskning-Bø.